

Kvalitetsmelding 2022

Grunnskolen i Melhus

MELHUS
KOMMUNE

Innhold

Innledning.....	2
Generelt om undersøkelsene –kartlegginger –prøver	3
Vurdering av elevenes skolemiljø.....	4
Elevundersøkelsen –indekser og indikatorer	4
Mobbing	6
Oppsummert skolemiljø	8
Spesialundervisning.....	8
Oppsummert spesialundervisning.....	10
Faglig utbytte og arbeidet med grunnleggende ferdigheter	11
Grunnskolepoeng og eksamensresultater.....	11
Grunnleggende ferdigheter.....	11
Oppsummert faglige resultat	14
Ressurssituasjonen	15
Ressurssituasjonen oppsummert	18
Oppsummering fra skolenes egne vurderinger i 2022	19
Øvrige områder som bør beskrives særskilt.....	20
IKT i skolen – digitale ferdigheter	20
Videre- og etterutdanning.....	21
Fagfornyelsen	21
Lokale og nasjonale satsinger.....	21
Satsingsområder for grunnskolen 2023	22

Innledning

Opplæringsloven § 13.10 stiller krav om at kommunen skal ha et forsvarlig system for oppfølging av grunnskolen i kommunen. Som en del av oppfølgingsansvaret utarbeides denne årlige rapporten om tilstanden. Til grunn for vurderingen ligger skolenes rapportering til skoleeier, nasjonale prøver, undersøkelser og kartlegginger. Skoleeier har gjennomført eget dialogmøte med hver enkelt skole hvor alle resultater og satsningsområder er drøftet. Den totale vurderingen blir gjennomgått samlet med rektorene og PPT i eget møte for å bidra til forståelse av tilstanden og å velge satsningsområder. Vurderingen inneholder i hovedsak drøfting av *skolemiljøet, læringsutbyttet og fysiske rammer*. Her omtales ikke tema som kommer inn under helse, rus og sosioøkonomiske forhold.

Vi har 11 grunnskoler i Melhus, derav seks oppvekstsentre, med skole og barnehage i samme enhet, og tre ungdomsskoler. Vår forsterkede enhet, Rosmælen skole og barnehage, har, i likhet med Eid skole og barnehage, tilbud til barn fra barnehagealder og ut grunnskolen. I 2022 hadde grunnskolen i Melhus 2152 elever. Av disse var det 567 som benyttet seg av SFO og 734 var avhengige av skoleskyss.

Generelt om undersøkelsene –kartlegginger –prøver

Elevundersøkelsen er et viktig verktøy for videreutvikling og kvalitetssikring av læringsmiljøet til elevene. Den er en del av det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet og er hjemlet i forskrift til opplæringsloven § 2-3. Melhus kommune har vedtatt politisk at undersøkelsen skal gjennomføres av alle elever fra og med 5. trinn. (Forskriftene sier at den er obligatorisk for 7. og 10. trinn.).

Undersøkelsen skal ikke bare gjennomføres, men også følges opp. Skolene og skoleeier har en mulighet til å få informasjon om hvordan elevene opplever skolen og læringsmiljøet sitt. Det tas videre utgangspunkt i at læringsmiljøet har betydning for eksempel elevenes motivasjon, innsats og læring. Læringsmiljøet er ikke noe som ensidig påvirker elevenes læringsutbytte. Elevenes prestasjoner er både et resultat av og har innvirkning på læringsmiljøet. «Et godt læringsmiljø gir flinke og motiverte elever samtidig som velfungerende og motiverte elever gir et godt læringsmiljø.» (T. Nordahl 2005). Elevenes og lærernes bevissthet om egen betydning blir da avgjørende. Skolens oppgave blir da også å gjøre alle aktørene bevisste på dette.

Svarprosenten er generelt svært høy på elevundersøkelsen slik at feilmarginen er liten. Dette innebærer at mindre forskjeller også kan være interessante. Det er i den videre fremstilling i hovedsak tatt utgangspunkt i det nasjonale snittet når det gjelder sammenligninger. Alle skalaer i brukerundersøkelsen går fra 1 –5 hvor 5 er ” best”.

Hensikten med nasjonale prøver er å vurdere og utvikle elevenes ferdigheter i lesing, regning og i deler av faget engelsk. Dette innebærer at det er avgjørende at skolene selv griper fatt i resultatene og legger dem til grunn for en målrettet innsats. Det ble i 2022 gjennomført nasjonale prøver innenfor områdene lesing, regning og engelsk på 5. og 8. trinn. De nasjonale prøvene for 8. trinn er også gjennomført på 9. trinn når det gjelder lesing og regning. Nasjonale prøver er ikke prøver i fag, men i grunnleggende ferdigheter. Resultatene gir et avgrenset bilde av ferdighetene og kompetansen elevene har. Man må derfor alltid se resultatene i sammenheng med annen relevant informasjon man har om skolen, kommunen og elevene.

Nasjonale prøver skal gi styringsinformasjon til skolene og kommunen. Det er også forutsatt at prøvene skal komme til nytte for den enkelte elevs utvikling i samarbeid mellom lærer, elev og foresatte. UDIR sitt analysebrett, som har erstattet Skoleporten, er et verktøy for vurdering av kvalitet i grunnskolelæringen. Målet med analysebrettet er at skoler, skoleeiere, foresatte, elever og andre interesserte skal få tilgang til relevante og pålitelige nøkkeltall for grunnskolelæringen.

(<https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-grunnskole/analysebrett/>)

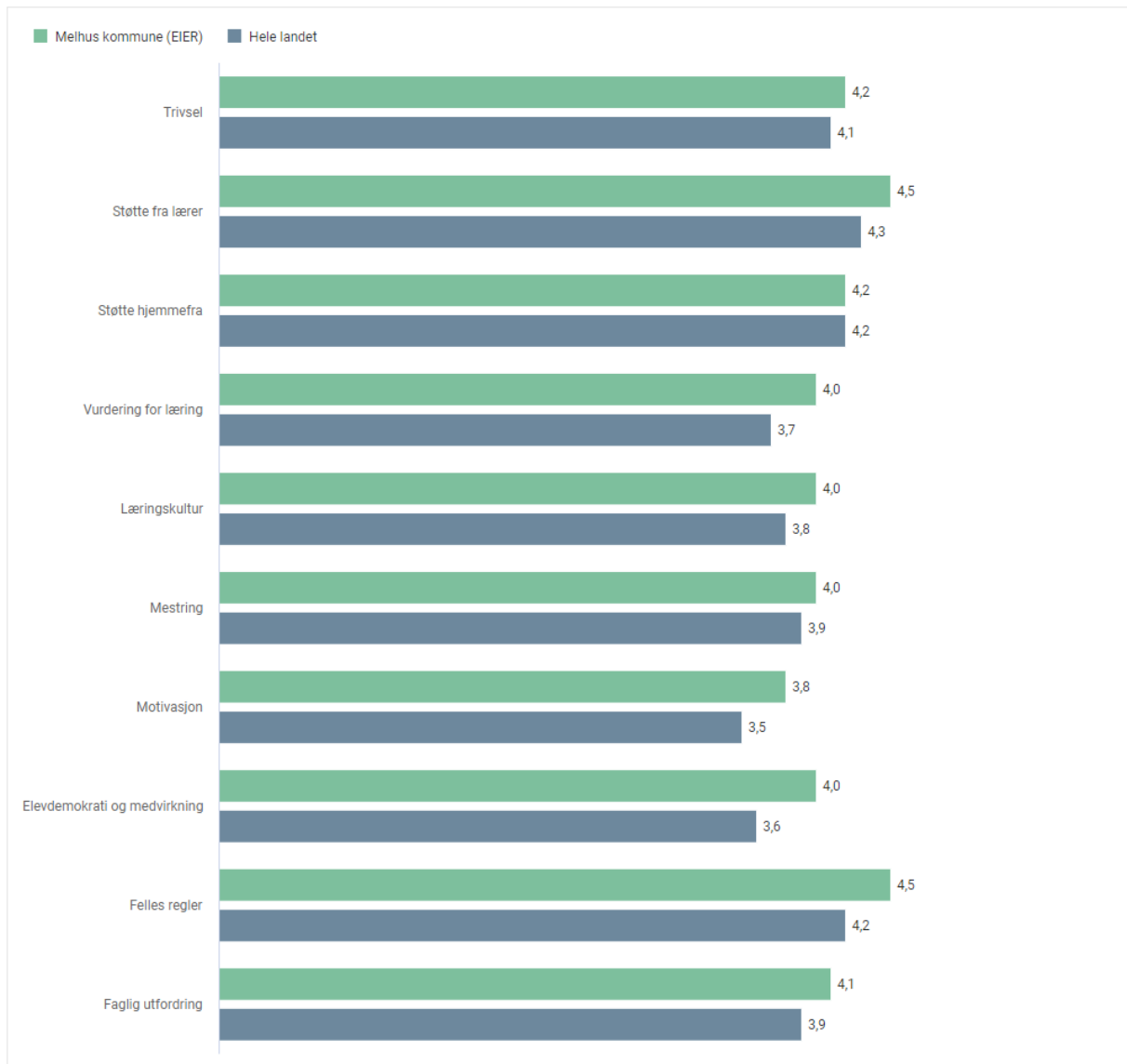
Dette, sammen med eksamensresultatene og standpunktkarakterene, gir kommunen vanligvis et godt bilde på elevenes læringsutbytte og hva kommunen bør satse på. I 2020, 2021 og 2022 ble eksamen avlyst. Elevenes grunnskolepoeng består altså av kun standpunktkarakter. Dette gjør at måling av utvikling blir mindre treffsikkert.

Vurdering av elevenes skolemiljø

Elevundersøkelsen –indekser og indikatorer

Tabellen under viser resultatene fra Elevundersøkelsen 2022 på 7. trinn, altså siste år i barneskolen. Elevene på 7. trinn i Melhus svarer over landssnittet på de aller fleste indikatorer, på noen områder betydelig over landssnittet. Elevene er mer motiverte, opplever en bedre lærings- og vurderingskultur og bedre støtte fra lærer enn ellers i landet. De rapporterer også om betydelig bedre medvirkning enn landssnittet, noe som er gledelig da dette har vært en satsing i Melhus-skolen over tid.

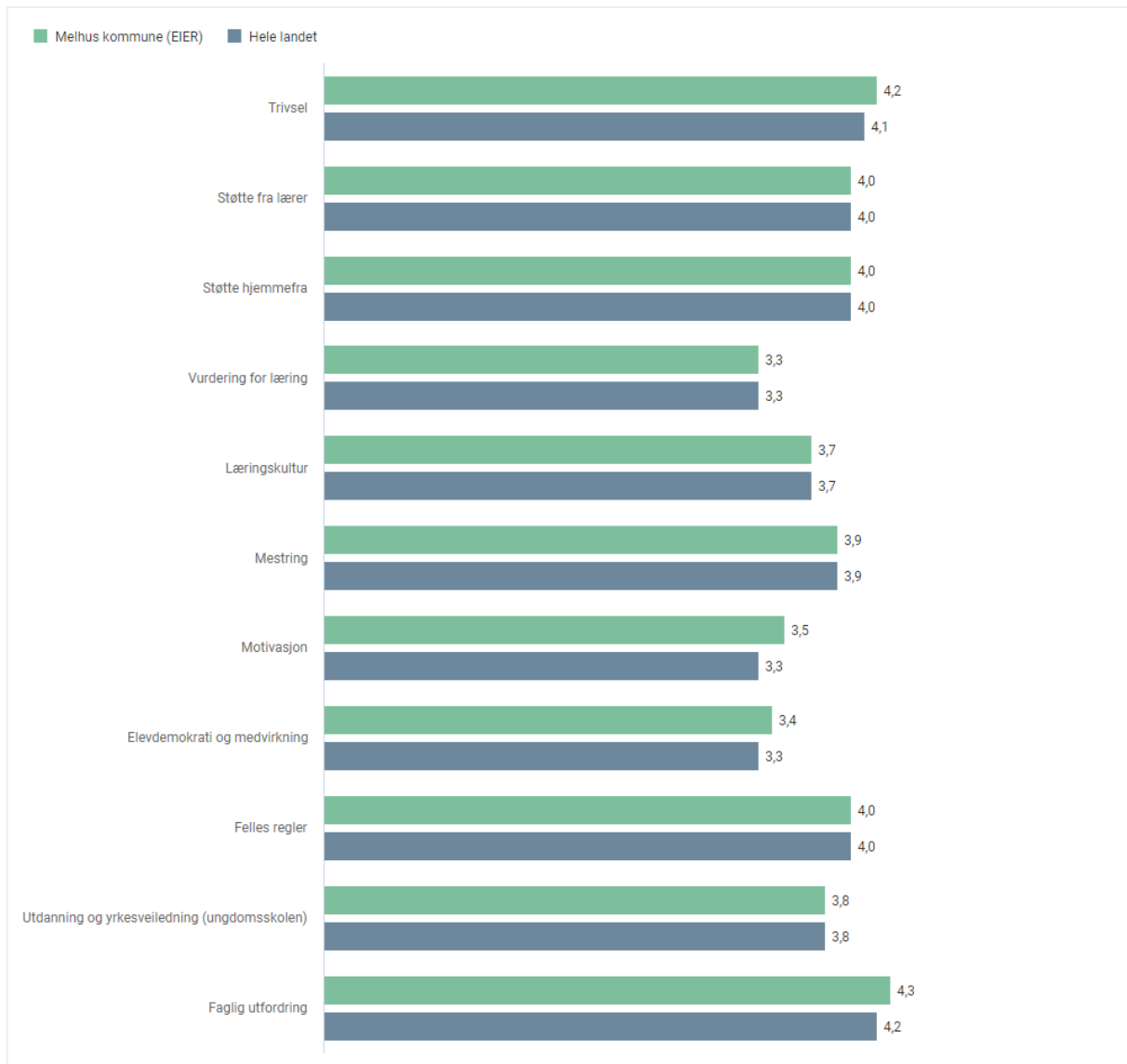
Elevundersøkelsen – alle indikatorer – 7. årstrinn

2022-23, Hele landet, 7. årstrinn, Alle indikatorer, Alle eierformer, Begge kjønn

Tabellen under viser resultatene fra elevundersøkelsen på 10. trinn. Elevene på ungdomstrinnet svarer på noen flere områder enn barnetrinnet.

Elevundersøkelsen – alle indikatorer – 10. årstrinn

2022-23, Hele landet, 10. årstrinn, Alle indikatorer, Alle eierformer, Begge kjønn

Det er stort sett liten eller ingen forskjell mellom kjønnene. Elevene i Melhus melder om faglige utfordringer, trivsel, motivasjon og medvirkning over landsgjennomsnittet. For de øvrige indikatorer ligger 10. klassingene på landsgjennomsnittet.

Mobbing

Innskjerpingen av kapittel 9A i opplæringsloven (2017) skulle styrke elevenes rettigheter, og sørge for at saker som gjelder skolemiljø blir håndtert raskere, tryggere og enklere. Noen av de viktigste endringene er at det er lovfestet et krav til nulltoleranse og en tydeligere aktivitetsplikt for skolen.

Skolene i Melhus har i tråd med endringen i lovverket endret sine rutiner samt sørget for å informere elever og foresatte. Skoleeier har fulgt opp hver enkelt skole gjennom eget tilsyn og sjekket ut at

skolene følger opp de nye kravene. Det lages om lag 60 aktivitetsplaner knyttet til varsler om skolemiljøet i Melhus kommune pr år. En del av disse aktivitetsplanene er også initiert av skolen selv. Dette tyder på at skolene tar plikten på alvor. Skolene er blitt bedre på å høre ut barnas stemme i skolemiljø saker, og ta alle henvendelser på alvor.

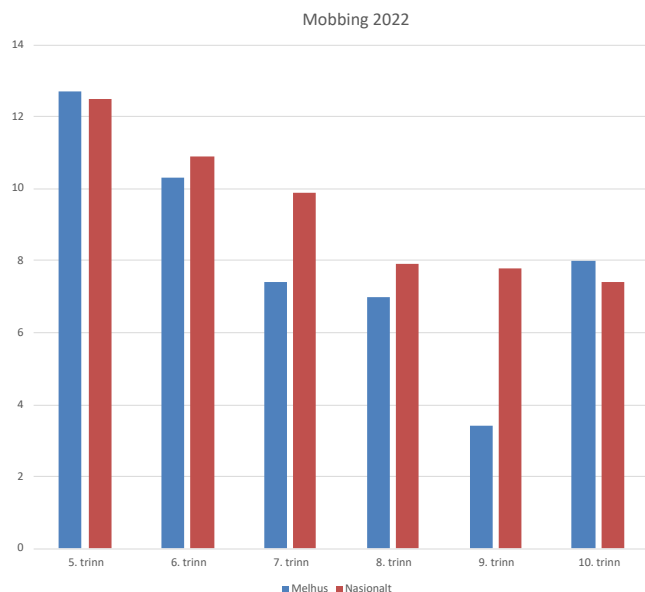
I Elevundersøkelsen for 2022 har Utdanningsdirektoratet gjort endringer slik at mye av statistikken for mobbetall ikke er synlig hverken for skolene eller skoleeier. Det er balansen mellom det offentlige rett til innsyn og hensyn til personvern som er endret i favør av personvernet.

Denne endringer gjør det krevende for skoleeier å synliggjøre endringer over tid. Likeledes vanskeliggjør det å følge opp satsingsområdene våre på en god nok måte. Statsforvalteren har gitt tilbakemelding til kommunene om at Utdanningsdirektoratet skal gjennomgå praksis på dette området.

Høsten 2015 vedtok komite for liv og lære at skolene bør gjennomføre ikke - anonyme undersøkelser knyttet til mobbing. Dette er iverksatt, og alle skolene rapporterer at de benytter dette som en oppfølging av elevundersøkelsen. Erfaringene med dette er gode og de gir et godt utgangspunkt for å avdekke mobbing. Med bakgrunn i dårligere statistikk fra Elevundersøkelsen er de ikke-anonyme undersøkelsene et viktig verktøy for skolene.

Skoleeier erfarer gjennom sine rutinemessige besøk at skolene har god kontroll med læringsmiljøarbeidet, og at arbeidet med det felles læringsmiljøprosjektet - basert på solid kunnskap og kompetanse fra Atferdssenteret i Stavanger - har hatt effekt.

Den statistikken vi har tilgang til, se tabell under, viser samlet oversikt der alle mobbeindikatorer er slått sammen. I Melhus rapporterer 5. og 10. klasseelevne om mobbing noe over landsgjennomsnittet, mens 6. -9. klassingene rapporterer under snittet for landet. For 10. trinn er utfordringene blant annet knyttet til komplekse enkeltsaker.

Mobbing på skolen – samlede resultater

Andel elever som svarer at de har opplevd mobbing på /i forbindelse med skolen – alle variabler

Oppsummert skolemiljø

Elevene i Melhus opplever skolemiljøet som godt. De trives særlig godt på barnetrinnet, bedre enn elevene i snitt nasjonalt, og de er spesielt fornøyde med støtte fra lærer og opplevelsen av felles regler. Det er liten forskjell mellom kjønnene. Elevene på ungdomstrinnet i Melhus er mindre motiverte enn elevene på barnetrinnet, noe som er likt med den nasjonale trenden. De trives noe bedre og opplever faglige utfordringer mer treffende enn landssnittet. Mobbetallene i Melhus viser noe høyere tall enn landssnittet for 5. og 10. trinn og lavere tall for 6.-9. trinn enn landet ellers.

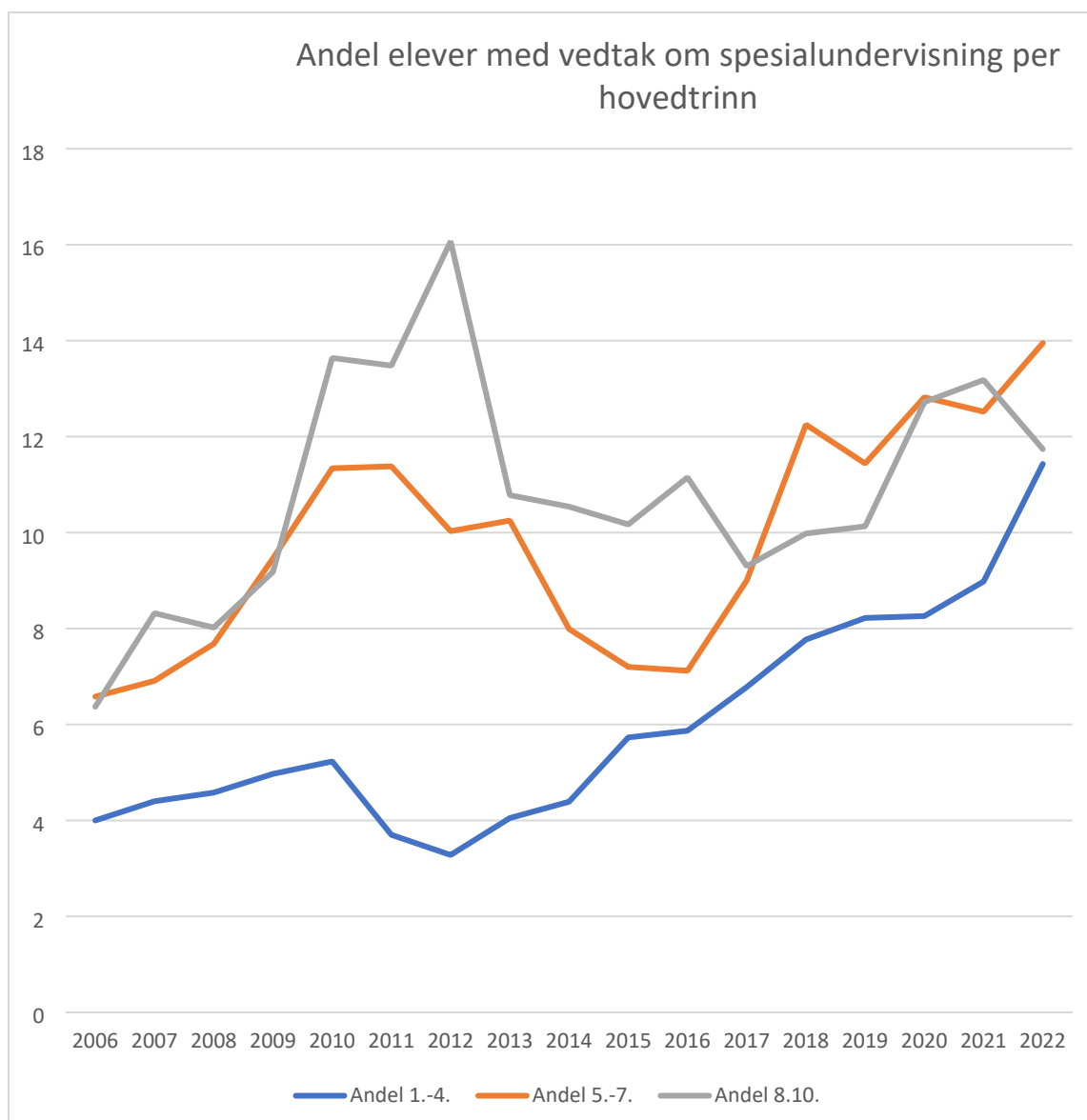
Spesialundervisning

Andel elever som mottar spesialundervisning i Melhus kommune har steget de siste årene. Fra under 6 % i 2006 til om lag 12 % i 2022. Det nasjonale snittet ligger på om lag 8 %, etter å ha sunket jevnt de siste årene. I Melhus og i landet ellers er det en overvekt av gutter som mottar spesialundervisning.

Antall vedtak sier ikke noe om selve omfanget, og hvor store tiltak som kreves.

Antall vedtak ser ut til å gå ned hver gang det settes i gang prosesser hvor både PPT og skolene involveres. Det meldes både fra barnehage og skole at vedtak knyttet til utfordringer med adferd er økende. Antall avviksmeldinger i skolen knyttet til elevadferd har også steget de siste årene.

Tabellen under viser utviklingen over tid.

Høsten 2021 ble det nedsatt en tverrfaglig arbeidsgruppe som så på spesialundervisningen i Melhus. Våren 2022 ble det lagt det fram en foreløpig rapport som beskriver dagens praksis. Vi vet mer om hva som fører til enkeltvedtak, hvilke utfordringer disse barna har, hvilken praksis skole/barnehage og PPT har på prosessen rundt spesialundervisning nå. I 2022 gikk arbeidet inn i en ny fase, med tiltak og pilotvirksomhet finansiert gjennom desentralisert kompetanseutvikling i Gauldalsregionen (DEKOM). Målet med arbeidet er at elevene skal motta mer skreddersydd opplæring som virker.

Alle skoler og barnehager i kommunen får hjelp i arbeidet fra Statped sitt verktøy, Inkluderingsanalysen. Flå skole og barnehage har vært pilot i Melhus kommune, verktøyet er nå tatt i bruk på flere enheter. Målet er at alle skal ha vært gjennom inkluderingsanalysen i løpet av 2023. Verktøyet gir god innsikt i enhetens praksis på spesialpedagogikk- og inkluderingsområdet.

PPT i Melhus har også justert sine rutiner rundt oppmelding og har tettere kontakt med skolene.

Skoler og barnehager skal fatte færre enkeltvedtak om spesialundervisning, og opplæringen skal bli mindre stigmatiserende. Samtidig må alle ledd få en kompetanseheving for å bli i stand til å jobbe noe annerledes.

Oppsummert spesialundervisning

Melhus kommune har jobbet med tidlig innsats, og satser på å møte ungene så snart som mulig med tilrettelegging der det trengs.

Forskning de siste årene (Nordahl m.fl., Anmarkrud UIO) viser at god spesialundervisning har effekt. Tiltak som er faglig godt begrunnet og gitt av personer med riktig kompetanse har god effekt på barn som strever. Skreddersydde tiltak virker best.

Et verktøy skolene i Melhus har tatt i bruk for å tilby mer skreddersydde tiltak er inkluderingsanalysen. Dette er en analyse som foretas av alle ansatte på enheten og som gir et godt og detaljert bilde på status for inkluderende praksis ned på detaljnivå. Analysen legger da grunnlaget for treffsikre og riktige tiltak. Analysen er utarbeidet av Statped, og gjennomføres i samarbeid med PPT ute på skolene. Teorigrunnlaget for metoden er David Mitchell sin forskning på kjennetegn ved godt inkluderingsarbeid.

PPT har endret sine rutiner for oppmelding. Det kreves nå mer utprøving av tiltak på skolenivå før oppmelding til PPT skjer. Dette er ment både som en hjelp til sakkyndighetsarbeidet, men også for å kunne finne verktøy som kan fungere og dermed unngå en oppmelding. Tett og god kontakt mellom skole og PPT i denne fasen er viktig. PPT har nå et mer omfattende system for faste dager ute på skolene. Skolene sier at dette har fungert godt.

Så må vi spørre om vi bruker ressursene riktig i Melhus kommune. Har normalbegrepet vårt endret seg, eller er oppmeldingen til PPT et uttrykk for en opplevelse av begrensede ressurser i skolen? Den statlige satsingen Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis har gir oss god drahjelp i å forankre inkluderende praksis i Melhus-skolen.

Faglig utbytte og arbeidet med grunnleggende ferdigheter

Grunnskolepoeng og eksamensresultater

Elevene vurderes avslutningsvis på en karakterskala fra 1 til 6, der 6 er beste karakter.

Grunnskolepoengene beregnes med utgangspunkt i standpunktkarakterene og eksamen.

Standpunktkarakterene er ment å reflektere elevenes kompetanse ut fra målene i læreplanverket.

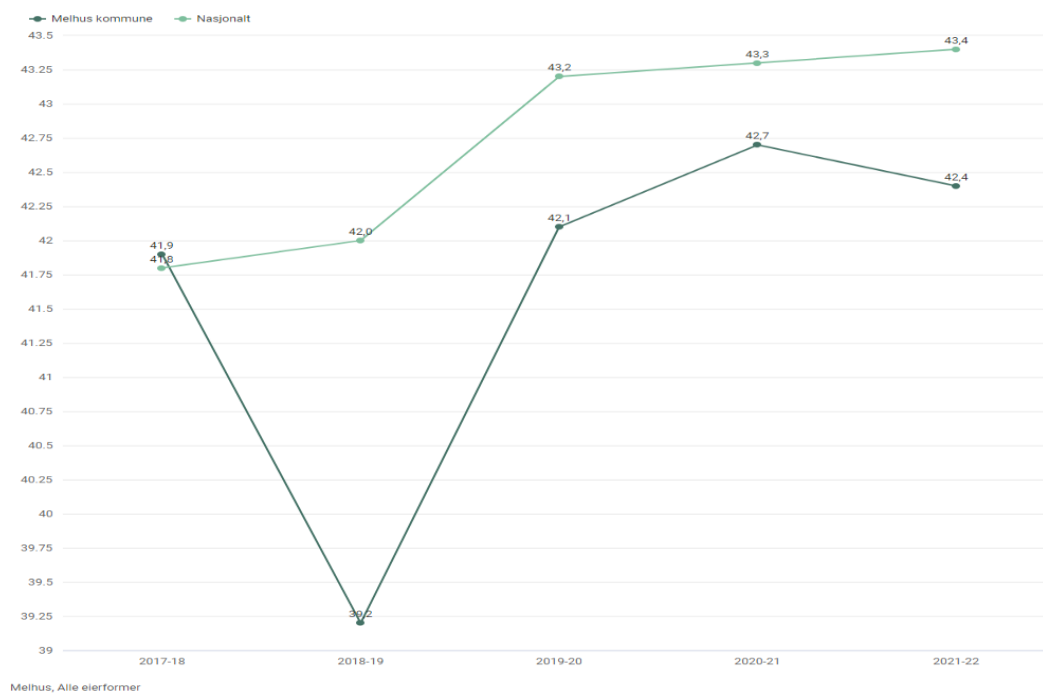
Alle elever i grunnskolen skal i tillegg opp til to avsluttende prøver, én skriftlig og én muntlig.

I 2020, 2021 og 2022 ble eksamen avlyst, og elevenes grunnskolepoeng er lik deres standpunktkarakterer.

Tabellen under er henta fra UDIR analysebrett. Den viser at elevene i Melhus de siste årene har ligget under nasjonalt snitt på grunnskolepoeng.

Utvikling i grunnskolepoeng

For skoleårene 2019-20, 2020-21 og 2021-22 er grunnskolepoeng kun basert på standpunktkarakterer. NB: Y-aksen starter ikke på null.

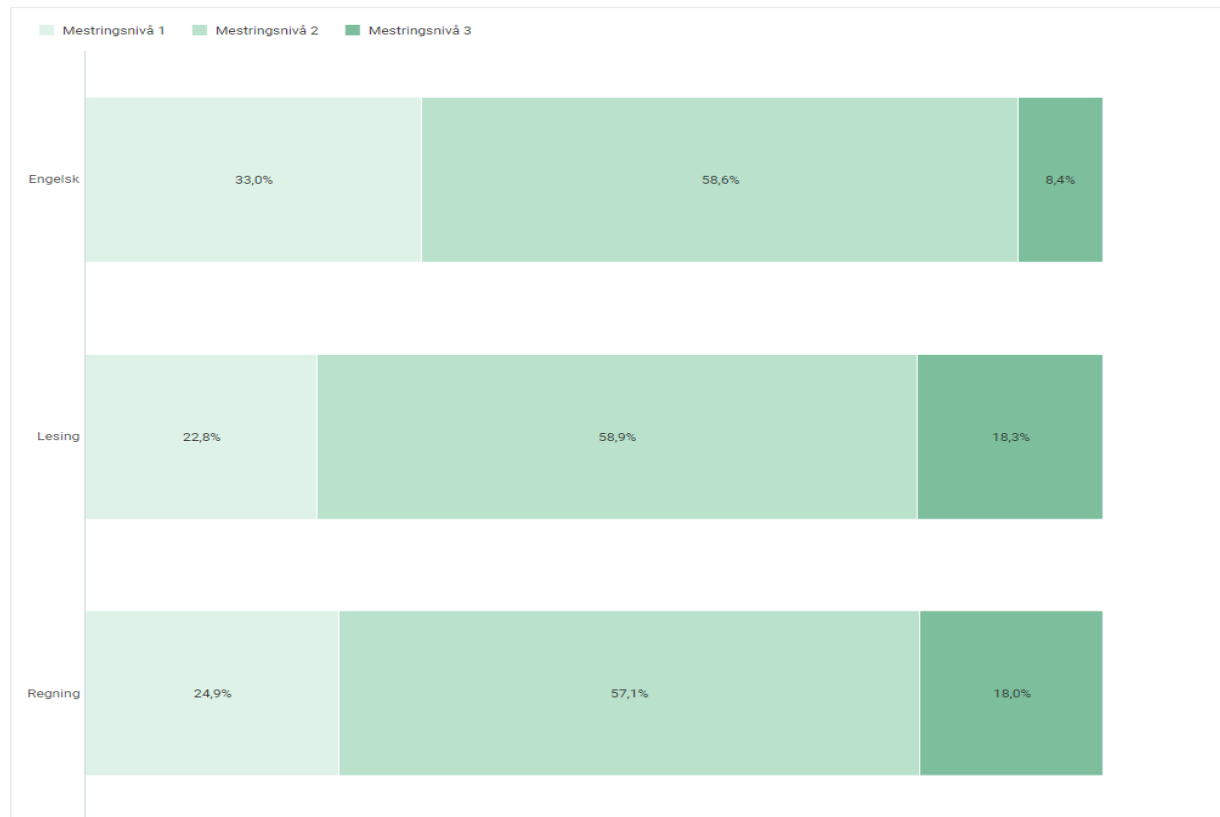
Grunnleggende ferdigheter

Motivasjon for skolearbeid varierer fra barneskolen og gjennom ungdomsskolen, det samme kan vi se når det gjelder faglige resultat. Tabellen under viser resultatene for våre 5. klassinger på nasjonale prøver i engelsk, lesing og regning. I lesing og regning viser tallene at vi har omtrent like mange elever på mestringsnivå 1, men flere på nivå 2 og færre på nivå 3 enn landsgjennomsnittet. For engelsk viser tallene at vi har flere elever på mestringsnivå 1 og færre på nivå 3 enn landssnittet.

Femteklassingene i Melhus har over år gjort det bedre enn landsgjennomsnittet på nasjonale prøver, men 2022 er i så henseende et unntak.

Mestringsnivåer – alle prøvetyper – 5. årstrinn

Fra 2022 starter måling av utvikling over tid på nytt. Resultatene fra 2022-23 kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år.

2022-23, Melhus kommune (EIER), 5. årstrinn, Alle prøvetyper, Alle eierformer, Begge kjønn

Enkelte skoler kan vise til en god utvikling etter satsing på grunnleggende ferdigheter over år. Det skal litt tid til for å skape en trend, men hos noen av skolene ser vi tydelige resultat.

På ungdomstrinnet blir elevene målt i engelsk, lesing og regning på 8. trinn. Prøvene tas på høsten etter at elevene har startet på ungdomsskolen, og er vel egentlig et bilde på hvor de står etter barneskolen. Tabellene viser at kommunen har for mange elever på de laveste mestringsnivåene og for få på høyeste mestringsnivå sammenlignet med nasjonalt snitt.

Mestringsnivåer – alle prøvetyper – 8. årstrinn

Fra 2022 starter måling av utvikling over tid på nytt. Resultatene fra 2022-23 kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år.

2022-23, Melhus kommune (EIER), 8. årstrinn, Alle prøvetyper, Alle eierformer, Begge kjønn

Når vi tar med resultatene fra nasjonale prøver på 9. trinn, her prøves elevene ikke i engelsk, ser vi at elevene har forbedrede resultat, spesielt i lesing. Som vi så på grunnskolepoengene kan det se ut som om elevene i Melhus kommune har en tendens til å prestere litt under nasjonalt snitt i grunnleggende ferdigheter.

Mestringsnivåer – alle prøvetyper – 9. årstrinn

Fra 2022 starter måling av utvikling over tid på nytt. Resultatene fra 2022-23 kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år.

2022-23, Melhus kommune (EIER), 9. årstrinn, Alle prøvetyper, Alle eierformer, Begge kjønn

Oppsummert faglige resultat

Elevene har gode resultat på barnetrinnet og middels og under nasjonalt snitt på for 8. trinn, men en bedring for 9. trinn. Noe motivasjon ser ut til å forsvinne i løpet av 5.-7.trinn.

Grunnskolepoeng er under nasjonalt snitt. Vi ser at de store utfordringene ligger på mellomtrinnet. Skoleeier vil i årene framover være mer opptatt av tiltak rettet mot 5.-7.trinn.

Dette bildet finner vi igjen i TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study 2019). Her beskrives en norsk skole med godt læringsmiljø, og nedadgående resultater på ungdomstrinnet. Her konkluderes det med at trygge lærere med riktig kompetanse, og spesialisering i fagene de underviser i (her: Naturfag og matematikk) gir bedre resultater. Utdanningsnivå, fagspesialisering og fagdidaktisk trygghet er likeverdige faktorer.

Vi ser at et godt skolemiljø ikke er ensbetydende med gode faglige resultat, men kan ha betydning for gjennomføring av videregående opplæring. Våre ungdommer fullfører videregående opplæring i

tråd med landssnittet. Det er et stort poeng å fortsette med videreutdanningen av lærerne i Melhus, slik vi har prioritert de siste årene, for å skape de trygge kompetente pedagogene som er nødvendig for god læring.

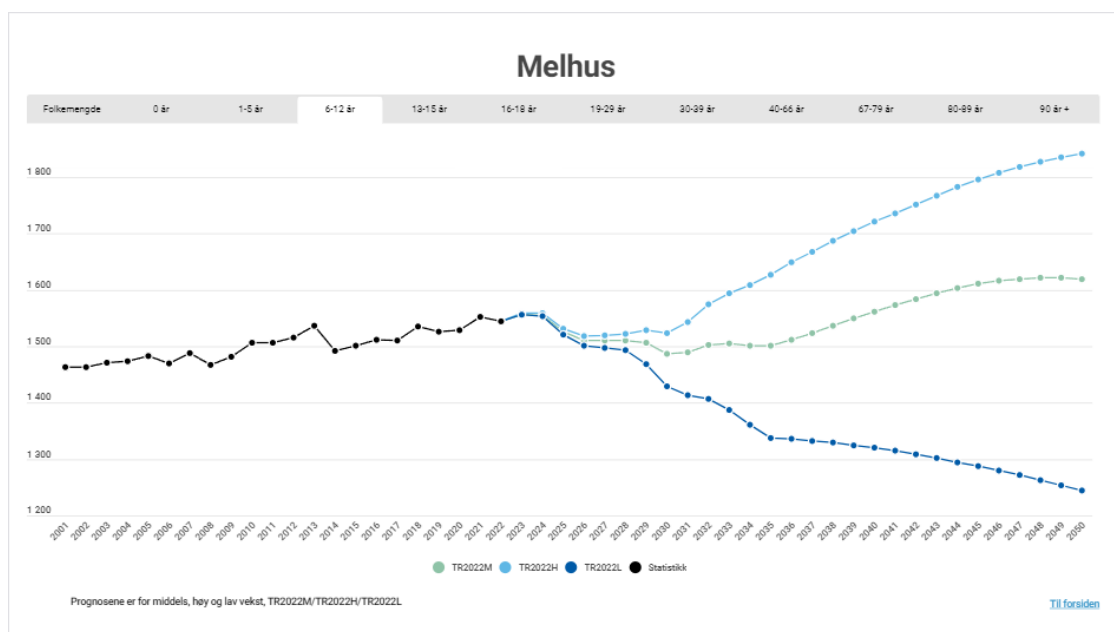
Tall fra GSI (Grunnskolenes statistikkinnhenting) om lærere uten godkjent utdanning viser at dette i stor grad er morsmålslærere som mangler formell lærerkompetanse. Vi satser på etter- og videreutdanning.

Ressurssituasjonen

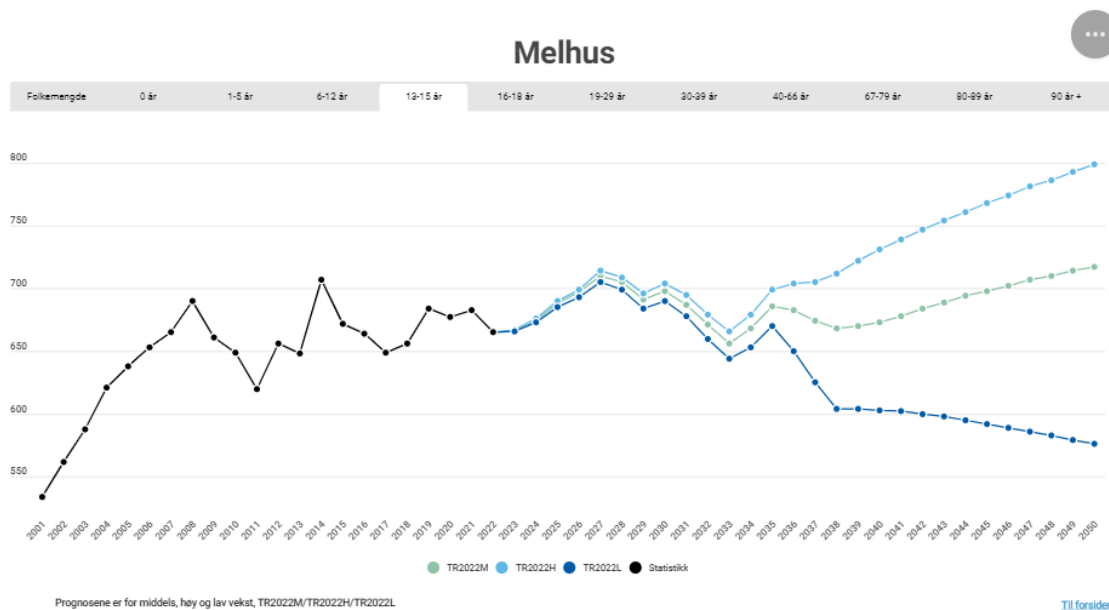
Den viktigste kostnadsdriveren innenfor skole er endringer i elevtallet. Bildet under viser utviklingen for kommunen når det gjelder elever i grunnskolen. Det er viktig å merke seg at elevtallet ser stabilt ut framover.

Et fallende elevtall fører nødvendigvis ikke til at behovet for ressurser går ned. En klasse må ha en lærer om de har 10 eller 15 elever.

Prognose for befolkningsutvikling 6-12åringer i Melhus (kilde: Trondheimsregionen).

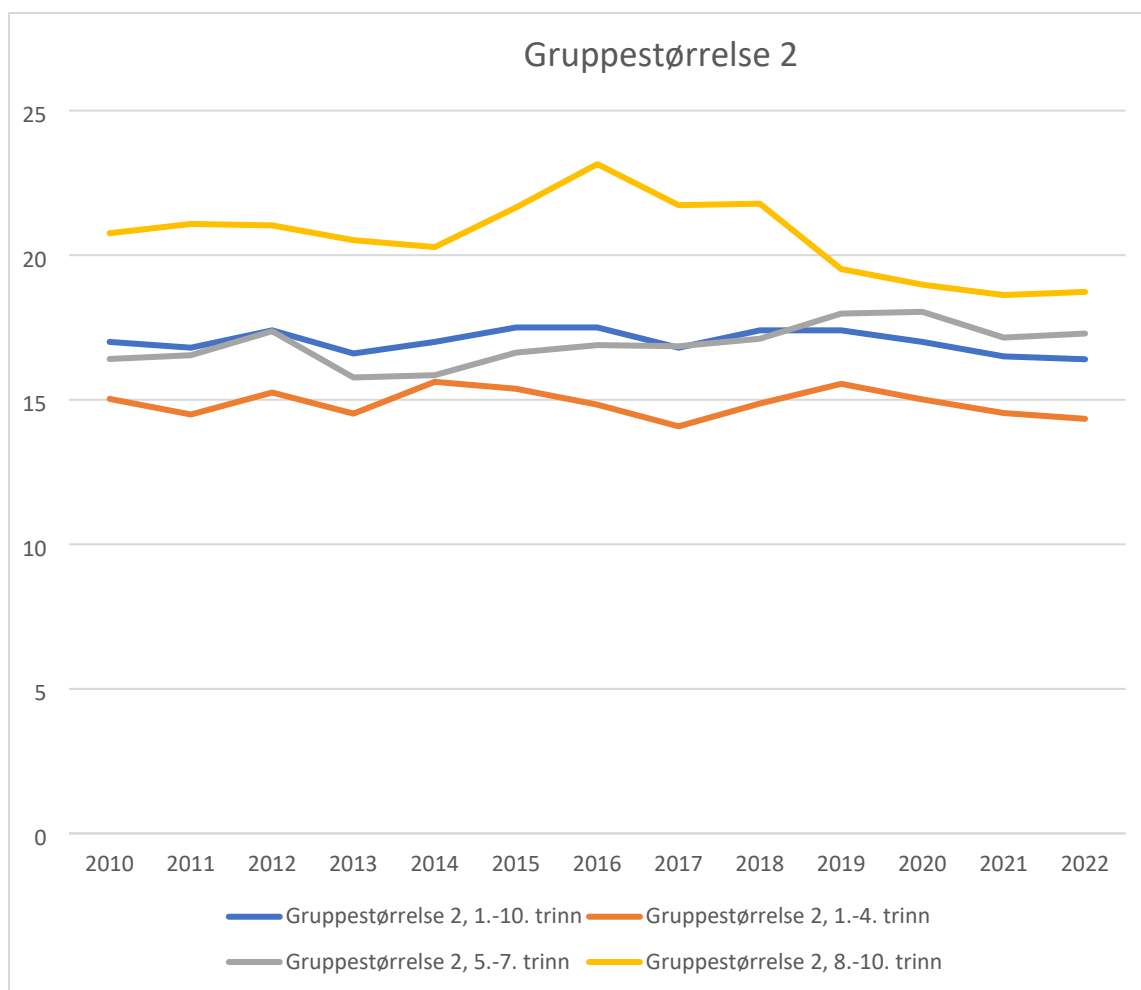

Prognose for befolkningsutvikling 13-15åringer i Melhus. (kilde: Trondheimsregionen).

Når det gjelder vurdering av ressursituasjonen så hentes alle tall fra eller er beregnet på grunnlag av tall fra GSI (grunnskolenes informasjonssystem), KOSTRA og SSB.

Gjennomsnittlig gruppestørrelse viser forholdet mellom antall timer elevene har krav på etter forskrift til opplæringsloven og hvor mange årstimer skolene reelt legger ut til undervisning. Gruppestørrelsen vil variere både mellom skolene og internt på den enkelte skole. Det opereres med to typer gjennomsnittlig gruppestørrelse. Forskjellen består grovt sett i om man tar med timene som legges ut til spesialundervisning og særskilt norsk eller ikke. Sistnevnte gir gruppestørrelse 2 (det vil si uten spesialundervisning og særskilt norskopplæring). Gjennomsnittlig gruppestørrelse er den beste indikatoren for å følge med på ressursituasjonen for skoleområdet. Den er sammenlignbar med landet ellers og gir også grunnlaget for vurdering om vi overholder lovens forutsetninger. Jo lavere gruppestørrelse jo mere ressurser har skolene. Gruppestørrelse 2 viser altså lærertetthet i ordinær undervisning. Lærernormen sier at det ikke skal være flere elever enn 15 per lærer for elever på 1-4 trinn, og 20 elever per lærer for 5-7 og 8-10 trinn. Lærernormen er oppfylt i Melhus kommune, noe som kombinert med strammere rammer gjør at antall andre ansatte i skolen går ned.

Utviklingen i gruppestørrelse 2 over år trinn viser en klar bedring for ungdomstrinnet og også en positiv utvikling for småtrinnet. Samtidig er det en svak reduksjon i ressursene for mellomtrinnet over tid.

Melhus ligger over både Trøndelag og landet ellers i gruppestørrelse2, og har gjort det over tid. Det vil si at det er flere elever tilstede i hver gruppe i ordinær undervisning i Melhus enn ellers i landet.

	2018			2019			2020			2021			2022		
	1.-4. trinn	5.-7. trinn	8.-10. trinn	1.-4. trinn	5.-7. trinn	8.-10. trinn	1.-4. trinn	5.-7. trinn	8.-10. trinn	1.-4. trinn	5.-7. trinn	8.-10. trinn	1.-4. trinn	5.-7. trinn	8.-10. trinn
Gruppestørrelse 2 (antall)															
EAK Landet	14,8	16,8	18,4	14,0	16,6	18,0	13,8	16,6	17,8	13,6	16,4	17,7	13,7	16,3	17,8
5028 Melhus	14,9	17,1	21,8	15,6	18,0	19,5	15,0	18,0	19,0	14,5	17,2	18,6	14,3	17,3	18,7
EKA50 Trøndelag Trööndelage	14,3	16,7	18,1	13,9	16,7	17,7	13,9	16,6	17,6	13,8	16,4	17,9	14,0	16,5	18,0

Under følger tabeller hentet fra KOSTRA. Melhus er en kommune med mange små skoler, noe som gjør at utgiftene pr elev øker.

	2022					
	5028 Melhus	5029 Skaun	5031 Malvik	5035 Stjørdal	5059 Orkland	EKG07 KOSTRA-gruppe 7
Elever per kommunal skole (antall)	195,6	219,7	287,4	224,3	209,2	245,8

	Netto driftsutgifter per innbygger 6- 15 år (kr)					
	2022					
	202 Grunnskole	213 Voksenopplæring	215 Skolefritidstilbud	222 Skolelokaler	223 Skoleskyss	FGK8 Grunnskolesektor
EAK Landet	105 112,4	3 020,1	3 879,7	24 271,8	2 449,1	135 712,9
5028 Melhus	103 574,1	3 331,3	3 156,7	25 731,3	4 241,5	136 703,6
5029 Skaun	116 962,4	2 540,9	5 559,0	27 579,3	3 755,8	153 856,5
5031 Malvik	100 652,6	556,3	135,1	19 620,5	1 405,4	121 813,6
5035 Stjørdal	100 454,2	3 144,1	3 036,2	16 266,8	2 955,0	122 712,2
5059 Orkland	96 977,3	2 028,0	3 155,8	29 059,6	4 319,1	133 511,8
EKG07 KOSTRA-gruppe 7	104 523,9	2 704,0	2 692,3	22 134,9	2 600,9	131 952,0

	EAK Landet	5028 Melhus	5029 Skaun	5031 Malvik	5035 Stjørdal	5059 Orkland	EKG07 KOSTRA-gruppe 7
	Innbyggere 6-9 år i kommunal SFO (prosent)	Innbyggere 6-9 år i kommunal SFO (prosent)	Innbyggere 6-9 år i kommunal SFO (prosent)	Innbyggere 6-9 år i kommunal SFO (prosent)	Innbyggere 6-9 år i kommunal SFO (prosent)	Innbyggere 6-9 år i kommunal SFO (prosent)	Innbyggere 6-9 år i kommunal SFO (prosent)
2022	63,3	63,0	61,8	72,8	60,4	57,4	57,1

Ressurssituasjonen oppsummert

Totalrammen til skole i Melhus kommune er noenlunde stabil. Vi bruker mer ressurser enn sammenlignbare kommuner på skoleskyss, skolelokaler og spesialpedagogikk. Når det gjelder ordinær undervisning og lærertetthet ser vi at situasjonen er annerledes. Både mellomtrinnet og ungdomstrinnet er fremdeles utsatt, med flere elever i gruppene enn sammenlignbare kommuner. Dette bekreftes gjennom Agenda Kaupangs rapport (ekstern gjennomgang 2021/22) og nyere tall fra GSI og KOSTRA.

KOSTRA-tallene viser at stadig mer av midlene brukes til spesialpedagogikk, og stadig mindre til ordinær undervisning og andre lovpålagte oppgaver. Dette underbygges av skolene, som beskriver en situasjon med færre ressurser til å håndtere en mer krevende elevgruppe.

Oppsummering fra skolenes egne vurderinger i 2022

Skolene i Melhus jobber godt med skolemiljøet. De har gode system på å avdekke og ta tak i utfordringer i miljøet. Terskelen er lav for å skrive aktivitetsplaner, og skoleeier blir holdt fortløpende orientert. Skolene følger opp utfordringer knyttet til miljøet i tråd med retningslinjene som krever rask inngripen. Det signaliseres større utfordringer med elevatferd, skoleeier ser behovet for kompetanseheving og erfaringsutveksling her. De tre ungdomsskolene er MOT-skoler, og jobber aktivt med å styrke ungdommens integritet og styrke til å ta de riktige valgene. FHI sin oppvekstprofil viser utfordringer innen psykisk helse blant barn og unge på linje med resten av landet. Skolene forteller at dette har vært en økende utfordring over tid.

Skolene i Melhus kommune har ikke store utfordringer knyttet til fravær, men det finnes elever som har høyt fravær, og som er i faresonen for å utvikle eller har utviklet skolevegring. På kommunenivå er det utarbeidet en nærværplan. Denne er nå også revidert og virksom. Sammen med Strategisk plan for tverrfaglig samarbeid for barn og unge settes det inn tidligere og tverrfaglige tiltak. Det er enda for tidlig å si noe absolutt om dette har lyktes.

Kommunens tidligere satsing på utforskende pedagogisk praksis og innføringa av fagfornyelsen er prøvd ut de siste årene. Som i de foregående år har også 2022 vært preget av pandemien og dens postpandemiske utfordringer. Lærerne har forsket på egen praksis, der målsettingen er å øke elevenes læringsutbytte. Rektorene rapporterer nå om gode erfaringer med erfaringsdeling i fagseksjoner og nettverk. Dette først og fremst knyttet til Fagfornyelsen. Det er opprettet faglige lærende nettverk på flere områder, dette vil bli videreført og utbygd i 2023.

Det har vært en dreining av praksis der skolene bruker den tradisjonelle læreboka mindre og i større grad benytter ulike andre læringsressurser. Dette kan være digitale ressurser, men også aktivt bruk av uteområdet og lokalmiljøet. De skolene som aktivt benytter seg av uteskole forteller at dette får en positiv effekt for elevenes læring. Skolene rapporterer også at å bruke ulike nye læringsressurser fører til større kostnader da en i mange fag, spesielt de skriftlige, må holde seg med både lærebok i tillegg til for eksempel digitale ressurser. Der skolene forteller at forlagene tidligere hadde digitale støttetjenester til de analoge læreverkene, er læremidlene nå ofte komplementære der de digitale og de trykte ressursene utfyller hverandre. Regjeringens ferske Strategi for digital kompetanse og infrastruktur (2023) peker også på utfordringene ved at lisensbaserte digitale løsninger som regel er mer kostbare enn den tradisjonelle læreboka.

Skolene legger økende vekt på å jobbe med åpne oppgaver og refleksjon i undervisningen. Vi ser også at dette er en type oppgaveløsning Utdanningsdirektoratet foretrekker på eksamen. Det er derfor et behov for å trene elevene på slike strategier. Begynneropplæring i lesing og regning blir fremdeles vektlagt på skolene og også gitt som kompetanseheving gjennom Gauldalsregionen. Det samme gjelder vurderingsarbeid på ungdomstrinnet.

Et tema skolene fortsatt tar opp er behovet for ressurser til spesialundervisning. Det oppleves et økende antall elever med atferds-utfordringer. Dette viser seg også i økning av meldte avvik knyttet til vold og trusler mot ansatte. Temaet tas opp jevnlig i nettverket for skoleledere.

Skolene har meldt om at høyt fravær også har preget den post-pandemiske tiden. Tilgang på vikarer har også vært utfordrende. Skolene har, etter det skoleeier kan forstå, fortsatt strukket seg langt for å opprettholde et normalt skoletilbud i en krevende tid.

Øvrige områder som bør beskrives særskilt

IKT i skolen – digitale ferdigheter

Digital ferdighet regnes som en av de grunnleggende ferdighetene som elevene skal beherske, og som blir ytterligere vektlagt i Fagfornyelsen. Høsten 2018 vedtok kommunestyret en digitaliseringsstrategi for skolen. Dette betød at i løpet av en treårsperiode skulle elevene på alle trinn få tilgang til sitt eget elektroniske hjelpemiddel. I tillegg skulle både læreres og elevers ferdighetsutvikling og motivasjon bli ivaretatt. Gjennom en leasingavtale skulle kommunen sikre oppdaterte digitale verktøy, kompetanseheving og faglig støtte til lærere og ledere og styrket samhandling mellom skolene. Prosjektet har i 2022 gått over til ordinær drift. Skoleeier har satt ned et nettverk av ressurslærere som er i ferd med å slutføre en progresjonsplan for elevens digitale ferdigheter. Kompetansehevingsløp for lærere vil bli igangsatt fra 2023.

Læreboka vil ikke miste sin verdi, og tradisjonell god opplæring skal ikke forsvinne, men Melhuskolen vil få tilgang til pedagogiske verktøy som framtida krever. Samtidig vil satsingen åpne for et videre spenn med tanke på differensiert opplæring, også innenfor spesialundervisningen. Det må bemerkes at innkjøp av læremiddel og kompetansehevingstiltak er ressurskrevende og en krevende øvelse å prioritere over ordinære driftsbudsjett.

Videre- og etterutdanning

Kompetanseheving av ansatte i grunnskolen er et av de sentrale tiltakene for å bedre kvaliteten i Melhuskolen. I strategien "Kompetanse for kvalitet" for lærere og skoleledere legges rammene for den nasjonale satsingen. Denne er utviklet i et samarbeid mellom KS, arbeidstakerorganisasjonene, lærerutdanningene og Kunnskapsdepartementet.

Melhus kommune har fremdeles en utfordring når det gjelder norsk, matematikk og engelskfaglig kompetanse. Så ser vi at kompetanse i andrespråkpedagogikk, spesialpedagogikk og profesjonsfaglig digital kompetanse bør prioriteres framover. Det er vesentlig at det settes av midler til kompetanseheving i like stor grad som før i årene framover.

Fagfornyelsen

Arbeidet med innføring av ny læreplan (LK20) ble som kjent hindret av pandemien. Vi ser at innføringen tar mer tid enn det som opprinnelig var tenkt. Likevel ser vi tydelige tegn på at det pedagogiske tankesettet som ligger til grunn for læreplanrevisjonen har ført til endringer i praksis. Skolene har tatt endringene inn over seg og omsetter dette i klasserommet.

Skolene har hatt god drahjelp av direktoratet sine kompetansepakker, tiltak gjennom DEKOM (desentralisert kompetanseheving) i Gauldalsregionen, kommunale tiltak og tiltak på skolenivå og styrking av det profesjonelle fagfellesskapet.

Lokale og nasjonale satsinger

Fagfornyelsen er den viktigste satsingen nå og framover. Satsingen og kompetansehevingen vil skje på hver skole, i nettverk, i regionsamarbeid og gjennom den nasjonale modellen. Våre samarbeidspartnere i dette arbeidet vil være NTNU og DEKOM. Kompetansehevingen vil både være formell og skje gjennom delende nettverk. Andre tidligere satsinger vil innlemmes i dette arbeidet.

Den digitale satsingen, grunnleggende ferdigheter, utforskende praksis, bruk av ressurslærere og vurdering for læring vil falle naturlig inn i arbeidet med nye læreplaner. Vi er midt inne i en treårig satsing på Samskaping og Eleven som subjekt. Læringsstøtten vi får fra NTNU avsluttes våren 2024. Skolene har valgt ulike tilnærminger til dette og har også kommet ulikt i sine prosesser. Denne kompetansehevingen skal inn som ordinær del av praksis i skolene fra høsten 2024.

I juni 2022 vedtok kommunestyret i Melhus Strategisk plan for tverrfaglig samarbeid for barn og unge. Hensikten med planen er å gi med sømløse tjenester til barn og unge. Planen ble startet implementert høsten 2022 og dette vil fortsette inn i 2023.

Høsten 2022 startet arbeidet med en oppvekststrategi for Melhus kommune opp. Arbeidet er et resultat av det politiske vedtaket kommunestyret gjorde i behandlingen av Kaupangrapporten om status for skoler og barnehager. Planen vil bli klar til politisk behandling i 2023.

Høsten 2020 startet kommunen sin deltakelse i KS sitt program ABSOLUTT. Hensikten med programmet er at kommunene og fylkeskommunene skal få økt forståelse og kunnskap om deres ansvar for barnehage, skole og oppvekst. Det skal også gi innsikt i hva som virker inn på barn og unges læring, utvikling, trivsel og tilhørighet. Prosjektet har pr i dag tre satsingsområder: Ungdom støtter ungdom, lett tilgjengelige helsetjenester for ungdom og tverrfaglig godt samarbeid. Sistnevnte delprosjekt har resultert i Strategisk plan for tverrfaglig samarbeid for barn og unge.

Satsingsområder for grunnskolen 2023

- Grunnleggende ferdigheter
 - Elevene i Melhus presterer noe i underkant av nasjonalt snitt både på nasjonale prøver og på grunnskolepoeng. Vi må fortsatt satse på grunnleggende ferdigheter og basisfag i hele skoleløpet, men med en særskilt satsing på elever fra femte- til sjuendeklasse. Vi skal ha fokus på hvordan vi nyttiggjør oss kunnskap (tester, prøver etc) til endring av praksis. Vi benytter oss blant annet av erfaringsdeling mellom skolene og rektormøter i dette arbeidet.
 - Vi vil fortsatt jobbe med innføring av nye læreplaner og pedagogikken denne legger opp til. Arbeid med samskaping og elevmedvirkning, åpne oppgaver og fortsatt satsing på digitale ferdigheter er viktig her.

- Inkluderende praksis

Arbeidet med å styrke inkluderende praksis videreføres. Målet er å skape en skolehverdag der alle elever møter meningsfulle lærings situasjoner og føler seg som en del av fellesskapet. Arbeidet er et samarbeid mellom skolene, PPT og er forankret i Gauldalssamarbeidet. Verktøyet som benyttes er Inkluderingsanalysen, utviklet av

Statped og er forankret i forskning. Alle skoler skal ha gjennomført analysen i løpet av 2023.

- Skolemiljø og læringsmiljø
 - Nullvisjon i arbeidet mot mobbing og krenkelser opprettholdes. Så lenge det finnes barn som opplever skolemiljøet som utrygt eller ubehagelig har vi en jobb å gjøre. Dette skal skje gjennom systematisk arbeid på skolenivå, erfaringsutveksling mellom skolene og tett dialog mellom relevante aktører. Arbeidet med inkluderende praksis og Nærværplanen styrker også skolene i dette arbeidet.
- Ressurser
 - Ordinær undervisning drives i overkant effektivt. KOSTRA-gjennomgang for 2022 viser at Melhus bruker mindre på ordinær undervisning og mer til drift av lokaler og skyss enn sammenlignbare kommuner.
 - For å oppfylle våre forpliktelser knyttet til riktig kompetanse er det viktig at det settes av midler til dette årlig.
 - Ny læreplan og digital satsing krever økte ressurser til læremidler. Skolene i Melhus har og vil ha behov for både trykte og digitale verktøy.